

KRIJTLIJNEN

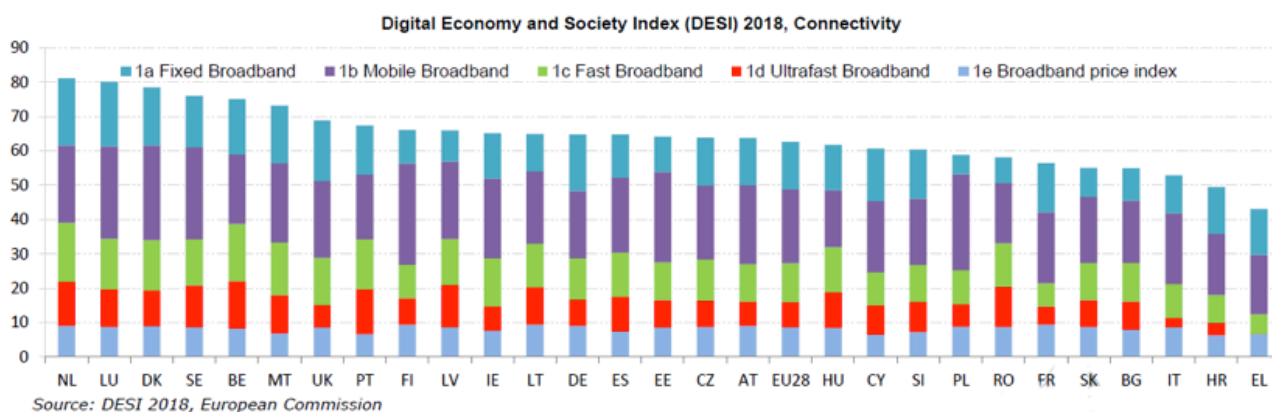
Vlaanderen en België bekleden in 2018 de vijfde plaats in Europa wat betreft telecommunicatieinfrastructuur¹. In 2017 stonden Vlaanderen en België nog op de derde plaats. De telecomsector creëert een groot aantal directe (21.541²) en indirecte (28.000²) jobs in België, waarvan meer dan een derde in Vlaanderen. Die sector is ook het kloppend hart van de digitale economie en samenleving (voor de burgers, de industrie en de overheid).

Het moet de doelstelling zijn om Vlaanderen in 2020 aan de absolute top te brengen inzake supersnel Gigabit internet en 5G. Dit is een hoeksteen voor de verdere digitalisering, en dus voor de verdere economische en maatschappelijke ontwikkeling van de regio. In 2020 telt Vlaanderen zijn eerste 5G stad.

- Ontwikkel een langetermijn- en gecoördineerde visie inzake digitale netwerken.
- Werk administratieve overlast en hindernissen bij het uitrollen van de netwerken weg.
- Schaf belastingen op vaste en mobiele netwerkelementen af.
- Pas de stralingsnormen aan aan de aanbevelingen van de WGO/EU.

VASTSTELLINGEN

Vlaanderen en België bekleden vandaag de vijfde plaats in Europa wat betreft telecommunicatieinfrastructuur:

Jobs gelinkt aan telecom en digitaal in Vlaanderen en België: 21.541 directe jobs door telecom en 28.000 indirecte jobs in België (bron: RSZ Q4 2016), waarvan meer dan een derde in Vlaanderen. Daarbovenop kan de tewerkstelling in ICT-producten en -diensten toegevoegd worden, oftewel bijna 91.000 jobs in België. Vlaanderen vertegenwoordigt 60% van de ICT-jobs in België.

¹ Bron: Digital Economy and Society Index (DESI), 2018

² Bron: RSZ, Q4 2016

De telecomsector is ook het kloppend hart van de digitale economie en samenleving (voor de burgers, de industrie en de overheid). Denk maar aan smart cities, de toekomstige zelfrijdende wagens, media, e-health, e-gov, Internet of Things, etc.

Vermeldenswaard is ook dat de telecomsector maar liefst 1,6 miljard investeerde in 2016 (22% van zijn inkomsten). Elke euro die in telecomnetwerken geïnvesteerd werd, leverde het BBP 3 euro op, goed voor 1,5 euro aan inkomsten voor de Belgische Staat.

- Voor een diepere analyse, zie "Telecom, Het kloppend hart van de digitale samenleving" (Rapport 2018) - <https://press.agoria.be/telecomsector-nood-aan-een-new-deal#>

Er zijn nog verbeteringen mogelijk om de ontwikkeling van het netwerk van de toekomst te bevorderen:

- In de komende jaren zullen de operatoren nog veel investeren in het vaste netwerk (1Gbps) en in het mobiele netwerk (o.a. 5G). Maar er zijn nog hindernissen bij het uitrollen van die nieuwe netwerken:
  - De vergunningen voor de antennes: het nieuw digitaal loket werkt niet efficiënt, gebrek aan eenduidige interpretatie over aanvraag tot omgevingsvergunning binnen de betrokken administraties, soms vertraging, ...
  - De coördinatie van graafwerken kan verder geoptimaliseerd worden (onder telecomoperatoren en andere leveranciers van nutsvoorzieningen).
- Steeds meer Vlaamse gemeentes heffen taksen op antennes, wat de nieuwe investeringen voor het uitrollen van het mobiele netwerk serieus afremt.
- Stralingsnormen: 22/28 Europese lidstaten volgen de aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie voor de stralingsnormen van de antennes (41,2V/m). De huidige stralingsnorm die in Vlaanderen gehanteerd wordt, is 4x strenger dan die norm.
- De dekkingsgraad in Vlaanderen voor een Gigabyte netwerk moet nog verbeterd worden, ook in minder rendabele zones.
- 5G zal heel veel nieuwe economische opportuniteiten creëren. Vlaanderen moet nummer 1 zijn in nieuwe toepassingen voor 5G.
- Een voor 2019 **geplande spectrumveiling (frequentiebanden)** dreigt moeilijk te worden door de mogelijke komst van een **4e operator** (in discussie), die voordeel zou halen uit discriminerende voorwaarden. De gevolgen van de prijsdaling op korte termijn zouden de volgende zijn:
  - Vertraging van de netwerkinvesteringen op het cruciale moment van de komst van 5G.
  - Minder goed gedekte witte zones.
  - Lagere beschikbare emissiequota per operator en dus tragere netwerken alsook risico's voor 5G.
  - Jobverlies (geraamd op 6000-8000 in België).

DOELSTELLINGEN

De doelstelling voor 2020:

- Vlaanderen bereikt de absolute top inzake vaste en mobiele supersnelle netwerken.
- 5G wordt vanaf 2020 stelselmatig uitgerold in Vlaanderen, en zal zo een stimulans vormen voor de economische en maatschappelijke ontwikkeling. In 2020 is er de eerste 5G stad in Vlaanderen.

Daarvoor moet Vlaanderen vooral een langetermijn- en gecoördineerde visie hebben, administratieve overlast en hindernissen bij het uitrollen van de netwerken wegnemen, belastingen op vaste en mobiele netwerkelementen verbieden en de stralingsnormen aan de aanbevelingen van de WGO/EU aanpassen.

AANBEVELINGEN

Agoria vraagt een investeringsvriendelijke socio-economische omgeving en een betrouwbaar, gecoördineerd en stimulerend regelgevend kader, waarbij rekening wordt gehouden met toekomstige ontwikkelingen van vaste en mobiele netwerken om voor een aantrekkelijk investeringsklimaat te zorgen:

- Langetermijnvisie en gemeenschappelijke doelstellingen van beleidsmakers en toezichthouders en een gecoördineerde aanpak van federale, regionale en lokale overheden.
- Zoveel mogelijk wegnemen van administratieve overlast en hindernissen bij het uitrollen van nieuwe vaste en mobiele netwerken:
  - Vergunningen voor telecominfrastructuur: een efficiënter digitaal loket, een eenduidige visie over de interpretatie, aflevering binnen de 4 maanden na aanvraag (implementeren van de Europese Breedband Richtlijn).
  - De overheid neemt de nodige initiatieven om de coördinatie van de graafwerken tussen de telecomoperatoren en andere leveranciers van nutsvoorzieningen verder te optimaliseren (efficiënte toepassing van de Europese Breedband Richtlijn – 2014/61/EU).
- Verbod op gemeentelijke, provinciale of regionale **belastingen** op vaste en mobiele netwerkelementen zoals antennes, masten, kabels, behuizingen, ...
- De **stralingsnormen** (voor 5G en radiotransmissie in het algemeen) volgen 1 op 1 de aanbevelingen van de WGO en de Europese Commissie. De regelgeving voor die emissieplafonds moet Europees en afdwingbaar zijn voor alle lidstaten.
- Private spelers investeren volop in de vernieuwing van hun netwerken, vertrekkend vanuit de Vlaamse kernen. De **overheid zou hier aanvullend of ondersteunend kunnen werken in niet-rendabele of rurale gebieden**.
- **Innovatieve projecten ondersteunen** die gelinkt zijn aan telecom, in het bijzonder 5G, met deelname van de overheid en industriële consortia die de waardeketen dekken. Voorbeelden : piloot van zelfrijdende wagens; piloot van een Smart City, met een eerste Vlaamse 5G stad die meedingt in Europa als 5G smart City 2020.
- Een **niet-discriminerende veiling van de frequentiebanden** voor een bijkomende speler. En als de komst van een 4e mobiele operator wordt bevestigd, moet de daaruit voortvloeiende verslechtering van de kwaliteit van het netwerk maximaal beperkt worden, door de in dit memorandum gevraagde maatregelen uit te voeren.